

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/184/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116220581
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2116220581.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: TELERVIS PLUS a.s., Bratislava, Staré Grúnty 7, IČO: 35 717 769, zastúpenej advokátom: JUDr. Vratislav Šteffek, Bratislava, Námestie Martina Benku 6, proti žalovanému: O. F., nar. X. S. XXXX, bytom N. X, o 892,50 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 24. januára 2017 č. k. 16Csp/83/2016-17 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, v časti vyhlásenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú a v časti náhrady trov konania r u š í a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 689,50 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 3. apríla 2015 do zaplatenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Súčasne vyhlásil za neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku uvedenú v bode I. zmluvy č. K220142987 zo dňa 12. septembra 2014, podľa ktorej je úver poskytnutý za odplatu a úrok vo výške 20% z istiny za celú dobu splácania úveru (ďalej len poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa ako odplatu, tak dohodnutý úrok). Žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 77,25%. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 2 písm. e/, § 4 ods. 1, 2, 3 ZoSÚ (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 517 ods. 2 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 v znení neskorších predpisov), § 497, § 499, § 502 ods. 1, 2, § 503 ods. 1, 2, 3 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z.. Vecne zdôvodnil uzatvorenou zmluvou o úvere dňa 12. septembra 2014 č. K220142987 medzi stranami konania, neoddeliteľnou súčasťou ktorej boli obchodné podmienky a na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému úver vo výške 700 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 13 mesačných splátkach vo výške 89,25 eur (prvé tri splátky vo výške 3,50 eur). Súd prvej inštancie konštatoval, že v zmluve nebola určitým spôsobom vymedzená sadzba úroku, od ktorého sa mali odvíjať jednotlivé splátky (uvedená bola len výška úroku 20%, pričom celá suma budúcich úrokov ako výnosov bola zahrnutá v čiastke 108 eur, označená ako servisný poplatok). Takýmto postupom sa obchádzali ustanovenia ZoSÚ, konkrétne § 2 písm. e/, ako aj základné náležitosti zmluvy stanovené v § 4 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinnosti dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a nebolo možné, aby si veriteľ uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Je vylúčené aby suma celkových úrokov bola pojatá do poplatku za úver. Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ bolo potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie konštatoval, že odpočítaním sumy zaplatenej vo výške 10,50 eur

od poskytnutej istiny 700 eur zistil, že žalovaný neuhradil istinu 689,50 eur, pričom súčasne priznal žalobkyni i úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne z tejto sumy, z dôvodu omeškania s jej zaplatením po zosplatnení. Poukázal i na ustanovenie § 53 ods. 1, 5 O. z., podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). Z dôvodu, že neprijateľnosť podmienky stanovenia poplatkov za správu úveru bola dôvodom zamietnutia časti návrhu, súd prvej inštancie rozhodol aj o vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podľa ktorej je neprijateľné, ak k sume poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas doby poskytnutia úveru. Rozhodnutie o náhrade trov konania bolo odôvodnené ustanovením § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskoršieho právneho predpisu).

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej, v časti vyhlásenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú i neplatnú a v časti náhrady trov konania podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe v plnom rozsahu, zrušením výroku rozsudku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú a priznaním náhrady trov. Odvolanie odôvodnila aplikáciou (súdom) nesprávneho právneho predpisu, ktorý v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol už neúčinný (ZoSÚ bol zrušený ustanovením § 26 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov). Nesprávne bol označený aj zákon č. 258/2011 Z. z., ktorý bol síce platný, avšak s vecou absolútne nesúvisel (zákon o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Súd prvej inštancie nesprávne citoval tiež ustanovenie § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola vo výške 0,05% a výška úrokov z omeškania bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (nie o 8 percentuálnych bodov). V čl. 1 zmluvy sa jasne uvádza sadzba úrokov vo výške 20% za celú dobu splácania úveru a servisný poplatok vo výške 18% z istiny. Suma 63 eur (nie 108 eur) v čl. 2 zmluvy je sumou servisného poplatku a v žiadnom prípade nezahŕňa úroky, ktoré sú vo finančnom vyjadrení uvedené o riadok vyššie a to sumou 140. Zmluva neobsahuje žiaden poplatok s názvom poplatok za úver, ani iný poplatok zahŕňajúci úroky. Predmetná zmluva obsahuje členenie, koľko zo splátky pripadá na úhradu istiny, úrokov, servisného poplatku. Požiadavka zakotvená v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. nie je v súlade s čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008. Členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia odchyľujúce sa od ustanovenia smernice (čl. 22 ods. 1). Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Home Credit c/a Klára Bíróvá sp. zn. C-42/15, najmä bod 52 až 59 odôvodnenia. Aj v samotnom výroku rozsudku sa uvádza, že článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť z každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, ako aj nález Ústavného súdu PL. ÚS 3/09-378. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Vyhlásenie úveru za bezúročný a bez poplatkov s poukazaním na znenie neúčinného zákona ZoSÚ, je porušením práva žalobcu na správne a výstižné odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú posudzovaná spotrebiteľská zmluva neobsahuje a preto nemôže byť vyhlásená za neprijateľnú.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

5. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala peňažného plnenia na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12. septembra 2014, uzatváraanej podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie však aplikoval na zmluvný vzťah (strán konania) ZoSÚ, ktorý bol v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere už zrušený (§ 26). Odvolacia

námietka žalobkyne bola preto dôvodná, a to aj vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., vzťahujúceho sa na limitovanú výšku úrokov z omeškania. Nesprávne bola označená aj právna norma, ktorou súd prvej inštancie konštatoval nesplnenie obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ZoSÚ). Dôvodná bola i odvolacia námietka žalobkyne týkajúca sa vyhlásenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú, ktorej znenie nezodpovedá zmluvným dojednaniám v bode 1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 12. septembra 2014 č. K220142987.

6. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a stranám umožňuje poznať postup súdu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov.

7. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č.1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladala prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

8. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, vzhľadom na nepreskúmateľnosť i na dátum uzavretia zmluvy a aplikáciu a citáciu nesprávnych noriem súdom prvej inštancie.

9. Nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobkyni, aby uskutočnila svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok vzhľadom na absenciu argumentačného základu, ktorý by odvolací súd mohol preskúmať, nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom (ktorý nenahrádza postup súdu prvej inštancie).

10. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie a posúdiť právny nárok žalobkyne v súlade s relevantnou a účinnou právnou úpravou, z hľadiska okruhu všetkých rozhodujúcich skutočností, určených hypotézou dotknutých hmotnoprávných noriem, najmä osobitným predpisom, podľa ktorého zmluvné strany uzavreli predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v relevantnom znení).

12. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanoveniami CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Svoj právny záver odôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy a stranám sporu, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétno právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 193/06, III.ÚS 198/07).

13. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

14. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.